

מרחב התנועה לעירוניות מתחדשת בישראל

MIU – Movement for Israeli Urbanism

שיפור איכות החיים העירונית בישראל.

פיתוח סביבה עירונית הומאנית משגשגת ובת-קיימא.

www.miu.org.il

אנו שואפים לשפר את איכות החיים העירונית בישראל ולקדם באופן פעיל פיתוח סביבה עירונית הומאנית משגשגת ובת קיימא.

אנו מאמינים כי ניתן ליצור שינוי מהותי באיכות החיים העירונית בישראל על ידי יישום:

- תכנון הומאני המונע ניוון והזנחה בערים
- פיתוח מקומי עתיר הזדמנויות ובר קיימא
- תהליכי תכנון דמוקרטיים המשתפים את כל בעלי העניין

מי אנחנו?

מרחב – התנועה לעירוניות מתחדשת בישראל היא עמותה רשומה המונה כיום יותר מ-500 חברים מהמגזר הפרטי, המגזר הציבורי ועמותות וארגונים אחרים. חברי העמותה: מתכנני-ערים, אדריכלים, אדריכלי נוף, אנשי אקדמיה, עובדים קהילתיים, כלכלנים, יזמים, אנשי עסקים, מתכנני תנועה, פעילי סביבה, סוציולוגים, עורכי-דין, שמאים, עובדי ציבור ואזרחים שחשוב להם לשנות את מצב הערים בישראל.

מרחב הינה חלק מקהילת הארגונים המקדמים איכות סביבה בישראל ויחד עם זאת **מרחב** הוא הארגון היחיד בישראל המתמקד בשינוי **הסביבה העירונית הבנויה** ופועל לפיתוח המדיניות והכלים המקצועיים הנחוצים ליצירת השינוי. **מרחב** פועלת מתוך גישת תכנון כוללנית המתייחסת להיבטים הפיזיים, הכלכליים והחברתיים של החיים העירוניים על מנת להשיג שינוי בר קיימא.

האתגר

מרבית אוכלוסיית מדינת ישראל חיה בסביבה עירונית. נגועה בהזנחה של מרכזי הערים, פרבור מיותר, תכנון המוביל לקיטוב כלכלי וחברתי, בזבוז משאבים ופגיעה בערכי טבע.

החזון

לשפר את איכות החיים של תושבי ישראל, תוך השתלבות במאמץ קיימות עולמי. **מרחב** מקדמת איכות חיים עירונית המבוססת על סביבה עירונית קומפקטית ורבת שימושים, המבוססת על תחבורה ציבורית, מאפשרת גישה נוחה לצרכי היום יום, עושה שימוש יעיל בקרקע, תשתיות ובניינים ומתוכננת מתוך כבוד לקהילה, לתרבות, לאקלים ולנוף המקומיים.

אנו רואים את העיר כסביבה רבת חשיבות המספקת לאנשים הזדמנויות למימוש הפוטנציאל הגלום בהם.

המטרות

מטרתנו לעודד קיום סביבה עירונית קומפקטית, תוססת המספקת שפע הזדמנויות ושימושים ועושה שימוש בחלל הציבורי כמנוף ובסיס לחיי קהילה, באמצעות:

- שינוי מדיניות ציבורית בנושא תכנון עירוני
- שינוי תהליכי תכנון עירוני
- יצירת מודעות, פיתוח והטמעת ידע

האוכלוסיות אליהן אנו פונים

- **בעלי עניין בתחום התכנון העירוני** אנשי מקצוע במגזר הפרטי והציבורי, יזמים, בעלי קרקעות, עמותות וארגונים, בעלי עסקים ותושבים המושפעים מההחלטות
- **מקבלי החלטות בתחום המדיניות** עובדי רשויות מקומיות, ראשי מחלקות במשרדי ממשלה, מתכננים בועדות המחוזיות ובמשרדי ממשלה
- **אקדמיה** סטודנטים, חברי סגל וחוקרים
- **הקהל הרחב**

הועד המנהל

עירית סולסי, יו"ר מייסדת
אדריכלית ומתכננת ערים, שותפה במשרד
עירית סולסי דרור גרשון אדריכלים אורבנים

ד"ר יודן רופא, מייסד
אדריכל ומתכנן ערים, עובד וחוקר ביחידה
לאדריכלות ותכנון ערים במדבר, שדה בוקר

אילן קליגר
יועץ תנועה, מנהל פרויקטים בחברת PGL

משה אדם
אדריכל, מרצה בפקולטה לאדריכלות בטכניון

עפר לרנר
מתכנן ערים, המרכז לחקר העיר והאזור, טכניון

אורלי רונן
יועצת קיימות וסביבה, סמנכ"ל מרכז השל

שלמה שאול
אדריכל, מו"ל

יהודית שוהם
מיידענית

מוטי זייד
שמאי מקרקעין,

יואב לרמן
דוקטורנט לגיאוגרפיה עירונית אוני' תל אביב

מנכ"ל

דרור גרשון, מייסד
אדריכל ומתכנן ערים, שותף במשרד
עירית סולסי דרור גרשון אדריכלים אורבנים

1. **מכון ראשי ערים לעירוניות:** מתן כלים מקצועיים לראשי הערים בישראל לקידום התחדשות עירונית בת-קיימא ופיתוח כלכלה מקומית באמצעות סדנאות עבודה ובהשתתפות צוות מקצועי מנוסה ורב תחומי וראשי ערים מהעולם. בשנים 2010-2011 התקיימו ארבע סדנאות, בהן השתתפו 30 ראשי ערים וראשי מועצות מכל רחבי הארץ. החל משנת 2011 הצטרף המשרד להגנת הסביבה כשותף לתכנית.
2. **המעבדה להעצמה עירונית:** מעבדת מתכננים רב תחומית המפתחת מודלים עירוניים במתחמים קיימים במטרה למצוא כלים לציפוף והעצמה של שכונות המגורים הוותיקות, מתן פתרונות תנועה ותחבורה תואמים, חיזוק הכלכלה המקומית ויצירת איכות חיים עירונית גבוהה. במסגרת המעבדה נערך מחקר יישומי בשכונות הוותיקות בבת ים ובטירת הכרמל. המחקר שנערך ע"י מרחב זיהה כי בשכונות המגורים הוותיקות בערים בישראל מצוי פוטנציאל של כ-400,000 יח"ד חדשות ללא צורך בהרחבת הערים ופגיעה בשטחים פתוחים תוך בזבז אנרגיה ומשאבים.
3. **התחדשות מרכז העיר קריית שמונה:** בהמשך ליוזמה של מרחב שהחלה בשנת 2007 בחר בפרויקט משרד הבינוי והשיכון כמחולל שינוי וישקיע 15 מליון ש"ח בביצועו בשנים 2011-2013. לפרויקט הצטרפו משרד התחבורה ומשרד הפנים בהשקעה של 10 מליון ש"ח נוספים. מרחב תמשיך ותלווה את הפרויקט ותנהל את התכנון לביצוע.
4. **ואדי ניסנאס בחיפה:** יצירת מרחב הומאני לתושבי השכונה תוך שימור אופייה - 2008
5. **עין הים בחיפה:** טיפול בשטחים הפתוחים בשכונה – הושלם ב- 2007
6. **הדר הכרמל בחיפה:** תכנון פרויקטים בשכונה בשיתוף נוער ותושבים התקיים ברציפות במהלך 2007/2008

כנסים

- **כנס בינלאומי לפיתוח כלכלי עירוני, אשקלון 2011** כנס בהשתתפות מומחים מכל העולם המציג את חשיבות הפיתוח הכלכלי העירוני כגורם לשגשוג העיר ואת הקשר ההכרחי בין פיתוח והצלחה כלכלית לתכנון העירוני.
- **כנס בינלאומי בת ים 2008** "בשבחי הצפיפות" בשני ימי הכנס, נערכו סדנאות חשיבה וכיתות אומן בנושא צפיפות והעצמה עירונית ע"י מרצים מהארץ ומחו"ל. במהלך הכנס התקיימה תחרות סטודנטים ארצית של פרויקטים ברחבי העיר.
- **כנס בינלאומי חיפה נובמבר 2006** "מעשה עירוני" כנס בן שלשה ימים אשר שילב הרצאות של חברי מרחב והרצאות מהארץ ומחו"ל בנושאי "כלים לעירוניות מתחדשת", במקביל התקיימו ארבע סדנאות תכנון בשיתוף הציבור ובעלי עניין. אחת בנושא אסטרטגיה לחיפה ושלוש סדנאות בשלוש שכונות ברחבי העיר.
- **כנס בינלאומי באר שבע דצמבר 2005** "רנסאנס עירוני בישראל" בשני ימי הכנס התקיימו הרצאות של מרצים מהארץ ומחו"ל בנושא עירוניות מתחדשת. נערכו סדנאות תכנון בשיתוף הציבור ובעלי עניין בשלוש שכונות בעיר וסוירים בבאר שבע.

צוותי חשיבה

- **"ארגז הכלים לעירוניות ישראלית" – בניית סט של הנחיות, דוגמאות, מקרי בוחן, פרטים, תכניות, חתכים והסברים** מפורטים במטרה ליישם את עקרונות אמנת **מרחב** בישראל.
- **"עירבול" – סטודיו לעירוניות לצעירים, אדריכלים, מוכשרים, אומנים, חתרנים, מעצבים, יצירתיים.** חברי הקבוצה השתתפו בביאנלה הראשונה בבת ים שהתקיימה בשנת 2006

תערוכות

- **תערוכת עבודות "דאגה אורבנית" – תל-אביב יפו, מאי 2005.** בתערוכה הוצגו עבודות תכנון של אדריכלים, מתכננים וסטודנטים בתכנון אורבאני בישראל התואם את חזונה של עמותת **מרחב**.
- **תערוכת "הרחובות שלנו" – מתחם רידינג תל-אביב יפו, יולי 2006.** בתערוכה הוצגה לראשונה "אמנת **מרחב**" כפי שנכתבה ע"י חבריה והוצגו עבודות תכנון של אדריכלים, מתכננים וסטודנטים בתכנון רחובות בישראל, התואמים את אמנת **מרחב**.

שיתופי פעולה

- **שיתופי פעולה עם גופי תכנון ממשלתיים רשויות מקומיות וארגונים סביבתיים וחברתיים:** המשרד להגנת הסביבה, משרד הבינוי והשיכון, מרכז השלטון המקומי, רשויות מקומיות בכל רחבי הארץ, חיים וסביבה, תחבורה היום ומחר, החברה להגנת הטבע, אדם טבע ודין, המועצה לבניה ירוקה.
- **כנסים משותפים:** כנס סכנין לחדשות תכנונית בישובים הערביים, כנס משותף עם עמותת שכנים המתקיים בסכנין בגליל אפריל 2010.